

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет гуманітарно-педагогічний

«18» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПЕДАГОГІКА

Галузь знань: А Освіта

Спеціальність: А7 «Фізична культура і спорт»

Освітня програма: Фізична культура і спорт

Факультет (ННІ): гуманітарно-педагогічний

Розробники: Лідія ЧЕРЕДНИК, доцент кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент

Павло СМОЛЯК, старший викладач кафедри педагогіки, доктор філософії

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Педагогіка»

Навчальна дисципліна «Педагогіка» спрямована на формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Фізична культура і спорт» системи теоретичних знань про закономірності, принципи, зміст, форми та методи освітнього процесу, а також практичних умінь організації навчальної, виховної та розвивальної діяльності в галузі фізичної культури і спорту. У процесі вивчення дисципліни здобувачі ознайомлюються з основними категоріями педагогічної науки, особливостями сучасних освітніх концепцій, технологіями навчання і виховання, принципами педагогічної взаємодії та комунікації.

Особлива увага приділяється формуванню педагогічної культури майбутніх фахівців, розвитку навичок планування та організації освітнього процесу, створення сприятливого освітнього середовища, застосування інноваційних методів навчання, урахування вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти. Опанування дисципліни сприяє розвитку професійного мислення, відповідальності, педагогічної майстерності та готовності до ефективної діяльності у сфері фізичної культури, спорту, фізичного виховання та спортивно-оздоровчої роботи.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	«Бакалавр»	
Спеціальність	А7 «Фізична культура і спорт»	
Освітня програма	«Фізична культура і спорт»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт / робота (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен / залік	
Показники навчальної дисципліни для денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна, дистанційна
Курс (рік підготовки)	2	
Семестр	3	
Лекційні заняття	30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	-	год.
Самостійна робота	30 год.	год.

Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	
--	--------	--

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» є підготовка сучасного кваліфікованого фахівця, здатного здійснювати педагогічну діяльність з високим ступенем соціального змісту виховного процесу; зі знанням оптимальних форм організації педагогічної взаємодії за принципами гуманізації і демократизації; з високим рівнем теоретичного і методичного осмислення суті педагогічної взаємодії, використання продуктивних оптимальних технологій, моделювання різних форм її організації.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню

Філософія, анатомія людини та спортивна морфологія, вступ до спеціальності, теорія і методика фізичного виховання, українська мова за професійним спрямуванням, а також дисципліни, спрямовані на формування комунікативних, соціальних та загальнокультурних компетентностей. Здобуті під час їх вивчення знання становлять теоретичне підґрунтя для опанування закономірностей навчання, виховання та розвитку особистості в освітньому процесі.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4 Здатність працювати в команді.

ЗК5 Здатність планувати та управляти часом.

ЗК10 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК10 Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

СК 11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.

СК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 4 Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

PH 5 Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

PH 17 Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.

PH 18 Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна, дистанційна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Загальні основи педагогіки і теорія навчання														
Тема 1. Педагогіка як наука і навчальний предмет, її зв'язок з іншими науками.	1,2	8	2	2	-	-	1							
Тема 2. Педагогічний процес. Інновації в педагогіці.	3,4	8	2	2	-	-	2							
Тема 3. Дидактика як теорія освіти і навчання	5,6	8	2	2	-	-	2							
Тема 4. Процес навчання як цілісна система	7,8	8	2	2	-	-	2							
Тема 5. Принципи навчання.	9,10	8	2	2	-	-	1							
Тема 6. Загальні методи навчання.	11,12	8	2	2	-	-	2							
Тема 7. Засоби навчання на уроках фізичної культури.	13,14	8	2	2	-	-	2							
Тема 8. Форми організації навчального процесу в закладах освіти.	15,16	8	2	2	-	-	1							
Разом за модулем 1		45	16	16			13							
Модуль 2. Теорія виховання														
Тема 9. Сутність процесу виховання, його специфіка, компоненти, рушійні	1,2	8	2	2	-	-	2							

сили.													
Тема 10. Загальні закономірності і принципи виховного процесу.	3,4	8	2	2	-	-	2						
Тема 11. Основні напрями виховання (Розумове вих-ня, моральне вих-ня, виховання свідомої дисципліни, почуття обов'язку і відповідальності)	5,6	8	2	2	-	-	2						
Тема 12. Форми організації виховного процесу.	7,8	8	2	2	-	-	3						
Тема 13. Роль і місце колективу у вихованні особистості.	9,10	8	2	2	-	-	2						
Тема 14. Основи сімейного виховання.	11,12	8	2	2	-	-	2						
Тема 15. Основи національного виховання.	13,14	8	2	2	-	-	4						
Разом за модулем 2		45	14	14	-	-	17						
Усього годин		90	30	30	-	-	30						

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогіка як наука і навчальний предмет, її зв'язок з іншими науками.	2
2.	Педагогічний процес. Інновації в педагогіці.	2
3.	Дидактика як теорія освіти і навчання	2
4.	Процес навчання як цілісна система	2
5.	Принципи навчання.	2
6.	Загальні методи навчання.	2
7.	Засоби навчання на уроках фізичної культури.	2
8.	Форми організації навчального процесу в закладах освіти.	2
9.	Сутність процесу виховання, його специфіка, компоненти, рушійні сили.	2
10.	Загальні закономірності і принципи виховного процесу.	2

11.	Основні напрями виховання (Розумове вих-ня, моральне вих-ня, виховання свідомої дисципліни, почуття обов'язку і відповідальності)	2
12.	Форми організації виховного процесу.	2
13.	Роль і місце колективу у вихованні особистості.	2
14.	Основи сімейного виховання.	2
15.	Основи національно-патріотичного виховання.	2

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогіка як наука	2
2.	Педагогічний процес як система.	2
3.	Інновації та нововведення в педагогіці.	2
4.	Основні дидактичні концепції.	2
5.	Процес навчання.	2
6.	Принципи навчання.	2
7.	Методи і форми навчання на уроках фізичної культури	2
8.	Засоби навчання.	2
9.	Форми організації навчального процесу. Урок фізичної культури	2
10.	Закономірності та принципи виховання.	2
11.	Методи та засоби виховання.	2
12.	Організація виховного процесу.	2
13.	Особистість і колектив. Дитячий колектив.	2
14.	Сімейне виховання.	2
15.	Національне виховання.	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогіка як наука	1
2.	Педагогічний процес як система.	2
3.	Інновації та нововведення в педагогіці.	2
4.	Основні дидактичні концепції.	2
5.	Процес навчання.	1
6.	Принципи навчання.	2
7.	Методи і форми навчання на уроках фізичної культури	2
8.	Засоби навчання.	1
9.	Форми організації навчального процесу. Урок фізичної культури	2
10.	Закономірності та принципи виховання.	2

11	Методи та засоби виховання.	2
12	Організація виховного процесу.	3
13	Особистість і колектив. Дитячий колектив.	2
14	Сімейне виховання.	2
15	Національне виховання.	4

5. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(*вибрати необхідне чи доповнити*)

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист рефератів;
- модульні тести
- екзамен

6. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання.

7. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

7.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Загальні основи педагогіки і теорія навчання РН 4, РН 5, РН 17, РН 18		
Ппрактична робота 1. Педагогіка як наука	Студенти мають знати Що таке педагогіка як наука і як навчальний предмет.	8
Самостійна робота 1. Предмет і завдання педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень.	Яке співвідношення між педагогікою як наукою і як мистецтвом	2

	Охарактеризувати найважливіші джерела педагогіки. Дати характеристику об'єкта і предмета педагогіки. Проаналізувати її функції і найважливіші завдання. Охарактеризувати основні категорії педагогіки.	
Практична робота 2. Педагогічний процес як система	Студенти мають знати що таке педагогічний процес.	8
Самостійна робота 2. Система освіти і виховання в Україні.	Охарактеризувати його компоненти. Називати і характеризувати найважливіші функції педагогічного процесу. Система освіти і виховання в Україні.	2
Практична робота 3. Дидактика як теорія освіти і навчання	Визначити поняття дидактики. Коли й де воно вперше з'явилося.	8
Самостійна робота 3. Види і сучасні концепції навчання, їх характеристика	Що вкладав у поняття дидактика Я.А.Коменський, Й.Ф.Герbart, Охарактеризувати предмет і завдання дидактики як науки. Дати означення найважливішим категоріям дидактики. В чому сутність сучасних дидактичних систем.	2
Практична робота 4. Процес навчання як цілісна система	В чому полягає єдність і специфіка процесу пізнання і навчання. Як розуміти двобічний характер процесу	8
Самостійна робота 4. Формування наукового світогляду учнів		2

	навчання. Давати характеристику освітньої, виховної, розвиваючої функцій навчання. Давати характеристику найважливіших компонентів процесу навчання.	
Практична робота 5. Принципи навчання.	Вміти розкрити поняття закону, закономірності в дидактиці.	8
Самостійна робота 5. Булінг у сучасній школі. Як його подолати.	Охарактеризувати найважливіші закони і закономірності навчання. Знати Що таке принципи навчання. У чому виявляється їхній зв'язок із закономірностями навчання. Розбиратися В чому сутність принципів систематичності і послідовності, свідомості, активності і самостійності, наочності, доступності, зв'язку навчання з життям, ґрунтовності навчання.	2
Практична робота 6. Методи і форми навчання на уроках фізичної культури	Розрізняти Що таке метод і прийом навчання. Як вони взаємопов'язані між собою. Розкривати основи класифікації методів навчання. На матеріалі конкретного уроку показувати шляхи активізації учнів у процесі використання різноманітних словесних методів навчання. Обґрунтувати дидактичну цінність індуктивних і дедуктивних методів.	8
Самостійна робота 6. Навчальний процес як складова цілісного педагогічного процесу		2

Практична робота 7. Засоби навчання на уроках фізичної культури.	Знати Що таке засоби навчання. При якій умові предмет виконує функцію засобу навчання. За якими ознаками класифікують засоби навчання. Охарактеризувати: а) засоби викладання; б) засоби навчання (учіння); в) дидактичні вимоги до шкільного обладнання. Охарактеризувати засоби розумової діяльності з фізичної культури.	8
Самостійна робота 7. Превентивна діяльність педагога в попередженні асоціальної поведінки учнів		2
Практична робота 8. Форми організації навчального процесу. Урок фізичної культури	Визначати основні ознаки, що характеризують форму організації навчання. Давати означення поняття «форма організації навчання». Проаналізувати фактори, що впливають на вибір організаційних форм навчання. Охарактеризувати особливості класно-урочної системи навчання, її переваги і недоліки. Якими умовами і факторами визначається вибір мети уроку фізичної культури. Сформулювати основні вимоги до уроку фізичної культури.	8
Самостійна робота 8. Превентивна діяльність педагогічного колективу з попередження шкільного булінгу.		2
Модульна контрольна робота 1.	РН 4, РН 5, РН 17, РН 18	20
Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Теорія виховання		

PH 4, PH 5, PH 17, PH 18		
Практична робота 9. Сутність процесу виховання, його специфіка, компоненти, рушійні сили.	Знати визначення процесу виховання. Мета виховання. Сутність процесу виховання. Структурні елементами процесу виховання. Мету виховання. Що є специфічним для процесу виховання. Рушійною силою процесу виховання є результат протиріч між потребами і наявним рівнем вихованості особистості. Компонентами процесу виховання є: свідомість особистості, її емоційно-почуттєва сфера, навички і звички поведінки.	8
Самостійна робота 9. Мета виховання. Сутність процесу виховання		2
Практична робота 10. Закономірності і принципи виховного процесу.	Перелічити і проаналізувати найважливіші принципи педагогічного процесу виховання. В чому полягає сутність принципу суспільної спрямованості виховання. Дати характеристику принципу зв'язку виховання з життям, практикою опори на позитивне. Розкрити сутність принципів гуманізму, демократизації, природовідповідності, індивідуалізації виховання.	8
Самостійна робота 10. Зміст і форми позакласної роботи школи, сім'ї та громадянськості у вихованні учнівської молоді		2
Практична робота 11. Розумове виховання, моральне виховання, виховання свідомої дисципліни,	У процесі розумового виховання школяр мусить навчитися	8

почуття обов'язку і відповідальності.	мислити. Особлива роль у розумовому вихованні належить формуванню інтелектуальних умінь. Результати морального виховання характеризуються поняттями "мораль", "моральність", "моральна свідомість", "моральні почуття", "моральні переконання", "моральна спрямованість" та ін. Моральна свідомість	
Самостійна робота 11. Методи виховання. Розумове виховання та формування основ наукового світогляду		2
Практична робота 12. Організація виховного процесу.	Знати Що таке форма організації виховної діяльності. В чому	8
Самостійна робота 12. Булінг у сучасній школі. Як його подолати (розробити позакласний захід).	полягає єдність загального, особливого і спеціального в формах виховання. Перелічіть і проаналізуйте фактори, що впливають на вибір форм виховання. Дати обґрунтування алгоритму типової структури організації виховного заходу. З якою виховною метою використовується в класі дискусія. Охарактеризувати основні дії педагога при підготовці і проведенні диспуту.	2
Практична робота 13. Особистість і колектив. Дитячий колектив	Дати означення дитячого виховного	8
Самостійна робота 13. Особистість і колектив. Сім'я і сімейне виховання в сучасному суспільстві.	колективу і обґрунтувати його виховне значення. Чим обумовлена необхідність виховання особистості в колективі і через колектив. Розкрити основні функції і шляхи становлення, розвитку	2

	дитячого виховного колективу. Охарактеризувати структуру виховного колективу в школі. Розкрити сутність дитячих і молодіжних самодіяльних самоврядувальних груп і об'єднань та можливості їх взаємодії з організованим педагогічним процесом.	
Практична робота 14. Основи сімейного виховання.	Знати Що таке сім'я, які її ознаки і функції. Які типи і види сім'ї Ви знаєте. Якими історичними відомостями про сім'ю в Україні Ви володієте Згадайте приклади з художньої літератури. У чому полягає мета і які завдання сімейного виховання. Які психологічні основи сімейного виховання. Ваші уявлення про психологічний клімат у сім'ї. Моральне виховання учнів. Естетичне виховання	8
Самостійна робота 14. Моральне виховання учнів. Естетичне виховання		2
Практична робота 15. Основи національно-патріотичного виховання.	Вміти Обґрунтувати актуальність національно-патріотичного виховання на сучасному етапі розвитку українського суспільства. В чому полягає сутність і які особливості національного	8
Самостійна робота 15. Фізичне виховання. Трудове виховання.		2

	виховання. Охарактеризувати найважливіші принципи національно-патріотичного виховання. Проаналізувати основні напрями реалізації національного виховання. Проаналізувати основні шляхи реалізації національного виховання в Україні на сучасному етапі і в перспективі.	
Модульна контрольна робота 2.	РН 4, РН 5, РН 17, РН 18	30
Разом за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік		30
Разом за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

7.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

7.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюють на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові покликання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

8. Навчально-методичне забезпечення:

електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=1887> ;

- покликання на цифрові освітні ресурси;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

9. Рекомендовані джерела інформації

1. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. К.: Академвидав, 2007. 616 с.
2. Вітвицька С.С., Єремєєва В.М. Педагогіка: навчальний посібник для студентів університетів заочної форми навчання та непедагогічного профілю. Житомир: ФОП Левковець Н.М., 2017. 232 с
3. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.
4. Домбровська С. М. Державне управління вищою освітою в умовах трансформаційних перетворень: моногр. Х. : Оберіг, 2010. 176 с.
5. Зайченко І. В. Педагогіка. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/17000308/pedagogika/pedagogika_-_zaychenko_ib.
6. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність: підр. К.: Вища шк., 2004. 417 с.
7. Кнодель Л. В. Педагогіка вищої школи: посіб. для магістрів. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008. 136 с.
8. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Знання, 2005. 486 с.
9. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи / [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/12281128/pedagogika/osvitniy_svitoviy_prostir.
10. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. За ред. З. Н. Курлянд. К.: Знання, 2007. 495 с.
11. Персоналії в історії національної педагогіки. 22 видатних українських педагоги: підруч. Під заг. ред. А. М. Бойко. К.: ВД «Професіонал», 2004. 576 с.
12. Поляков М. В. Класичний університет: еволюція, сучасний стан, перспективи. К.: Генеза, 2004. 416 с.
13. Прокопів Л. Організація управління навчальним процесом у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2016. 160 с.
14. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посіб. К. : Вища шк., 2005. 239 с.
15. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб. у 2 кн. За ред. О.В.Сухомлинської. Кн. 1. X – XIX ст. К.: «Либідь», 2005. 624 с.
16. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Видавничий центр «Академія», 2002. 528 с.

Додаток (титульний лист для розміщення РП на сайті кафедри)

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет (ННІ) _____

(назва)

“ ____ ” _____ 20__ р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань _____

Спеціальність _____

Освітня програма _____

Факультет (ННІ) _____

Розробники: _____

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026 р.